

Úvodem

Zprávy o geologických výzkumech jsou stálou a důležitou součástí edičního plánu Českého geologického ústavu. Jejich silnou stránkou je aktuálnost publikovaných výsledků. Proto se redakce snaží urychlit ediční práce a knížku vlastními silami vytisknout v co nejkratší lhůtě. Předností Zpráv je též to, že v nich Český geologický ústav nabízí možnost publikování všem, zkušeným i mladým geologům, profesionálům i soukromým výzkumníkům, členům různých geologických organizací i soukromých firem. Autoři jsou sami odpovědní za kvalitu svých příspěvků. Editor a recenzent RNDr. Miroslav Rejchrt, CSc., zasahuje do formy a obsahu jen ve výjimečných případech, upravuje jen do očí bijící nedostatky a pomáhá autorům vybrousit anglický abstrakt.

Čtenáři si jistě všimli, že letošní svazek má nejen anglické překlady titulů, ale i krátká anglická abstrakta. Proto jsme připojili i anglické resumé tohoto úvodu. Seznam literatury patří do Zpráv již po řadu let. Rok od roku se snažíme zlepšovat reprodukci grafů a fotografií. Zvýšený zájem paleontologů o tuto edici svědčí o tom, že se to redakci ČGÚ daří. Nejsou to však jen paleontologové, kteří publikují ve Zprávách, sami můžete posoudit, že obsah je tematicky velmi pestrý a počet příspěvků se mírně zvyšuje. Mnoho článků je velmi hodnotných a lze je srovnávat s publikacemi, zařazenými do Věstníku ČGÚ.

Pro lepší orientaci čtenářů jsou příspěvky rozděleny do sekcí. Oproti minulému číslu jsme sekce poněkud upravili, některé rozšířili, jiné vypustili. Stále se však snažíme přizpůsobit toto rozdělení oficiálním projektům Českého geologického ústavu. Obsah umožní čtenářům, aby si snadno vyhledali svou oblíbenou sekci a zajímavý článek.

Příspěvky jsou rozděleny do těchto sekcí:

- Geologické a účelové mapování
- Regionální a speciální výzkumy
- Geologické podmínky ukládání radioaktivních odpadů (melechovský masiv)
- Povrchové a podzemní vody
- Geochemie životního prostředí, rizikové pochody
- Přehodnocení prognózních zdrojů nerostných surovin České republiky
- Ochrana geologických lokalit a záchranný výzkum
- Zahraniční spolupráce
- Projekty podporované grantovými agenturami

V sekcích jsou články řazeny abecedně podle prvního autora. Jednotlivé sekce jsou na dalších stránkách krátce charakterizovány a dovolili jsme si upozornit na některé zajímavé poznatky, i když Vás nechceme odradit od studia příspěvků ostatních.

Až do minulého čísla měla redakční zpracování ve svých rukou paní Mgr. Šárka Beránková. Jelikož již skončila svou aktivní činnost, děkujeme jí i zde za péči a pochopení pro autory. Odpovědnost za Zprávy o výzkumech po ní převzala redaktorka Mgr. Lenka Vrščeká, které přejeme, aby z jejího počítače vycházely takové Zprávy o výzkumech, které by potěšily i náročné geology.

Zdeněk Kukal
Český geologický ústav

A – Geologické a účelové mapování

Sekce obsahuje 12 příspěvků různého charakteru. Některé informují obecně o postupu mapování v měřítku 1 : 25 000, jiné jsou věnovány speciálním problémům. Z nich se zmíníme o hodnocení stratigrafie terciéru na moravských mapových listech, o nálezích nových těles terciérních vulkanitů v severních Čechách i o kvartérních sedimentech Polabí. Zajímavé jsou nové petrologické poznatky o mladých vulkanitech i ověřování magnetických anomálií na severní Moravě. Sekce informuje i o křídových sedimentech v okolí Českého Brodu i o výzkumu organických sedimentů v Krušných horách.

B – Regionální a speciální výzkumy

Jako obvykle je tato sekce nejobsáhlejší a tematicky nejpestřejší. Obsahuje 22 příspěvků, z nichž je jich nejvíce věnováno paleontologii a stratigrafii. Mezi nimi najdeme zpracování několika živočišných a rostlinných skupin, od akritarch až po obratlovce. Ze stratigraficky zaměřených prací je hodnoceno starší paleozoikum, křída i terciér. Dále upozorňujeme na zajímavé geochemické a petrologické příspěvky, týkající se skarnů, středoečeského batolitu, severočeských andezitů a krušnohorských lamprofytrů. Další petrologická práce zpracovává nový výskyt trachytu v západních Čechách. Sedimentologická studie reviduje možnost výskytu kambria v karpatské předhlubni, další se pak věnuje křídové slezské jednotce Karpat. Speciální práce analyzuje reakce v systému karbonát – oxid uhličitý – voda.

C – Geologické podmínky ukládání radioaktivních odpadů (melechovský masív)

Dlouholetý projekt Českého geologického ústavu při výzkumu testovací lokality v melechovském masívu pokračuje speciálními studii. Jeden z příspěvků rozšiřuje naše poznatky o typech granitů a postupu jejich vmístění a krystalizace. Druhý článek hodnotí režimní hydrogeologická měření v tomto horninovém prostředí.

D – Povrchové a podzemní vody

Dvě důležité práce, zařazené do této sekce, mají charakter komplexního hydrogeologického hodnocení určité geologické jednotky. Zajímavá je analýza režimu podzemních vod v Českém krasu, právě tak jako hodnocení vztahů mezi režimem podzemních vod a geologickými strukturami v oblasti vysokomýtské a ústecké synklinály.

E – Geochemie životního prostředí, rizikové pochody

I když sekce obsahuje jen čtyři příspěvky, je tematicky velmi zajímavá. Informuje o pokrocích v mapování radonového rizika Česka. Jiný příspěvek je věnován radiometrickému výzkumu a zaměřen na pruh podél české a slovenské hranice. Zprávy nezapomínají ani na informace o nových výzkumech v síti malých povodí projektu GEOMON. Upozorňujeme i na závažnou práci, výsledek česko-amerického projektu, o zdrojích atmosférického metanu.

F – Přehodnocení prognózních zdrojů nerostných surovin České republiky

Sekci tvoří jediná reprezentativní práce, která informuje o pokrocích projektu.

G – Ochrana geologických lokalit a záchranný výzkum

Význam tohoto projektu roste, což se ostatně projevilo i na mezinárodní konferenci ProGEO v červnu 2000 v Praze. V šesti příspěvcích jsou důležité informace o barrandienském ordoviku, permokarbonském žacléřském souvrství, o křídě na Kolínsku i o lokalitě v Dolních Věstonicích. Upozorňujeme též na zajímavý popis vzniku recentního travertínu na severním okraji Prahy.

H – Zahraniční spolupráce

Uveřejněné příspěvky se zabývají vzdálenou Čínou a Nikaraguou i bližším Rakouskem a Polskem. Tematicky jsou práce různorodé, neboť se týkají jak černých břidlic ve vztahu k metalogenezi, tak palynologie, triasových brachiopodových faun, formování vulkanických terénů, složení žul na česko-rakouském pomezí i pohřbených púd.

I – Projekty podporované grantovými agenturami

Těmto příspěvkům je věnována samostatná sekce. Obsahuje zprávy různého charakteru a některé výsledky výzkumů, které financovala jak Grantová agentura ČR, tak interní grantové agentury. Dva projekty byly podpořeny programem KONTAKT česko-rakouské spolupráce. V sedmi článcích se dočteme o speciálních studiích foraminifer, o stratigrafii terciéru, svážných terénech Českého středohoří, o geochemii a stratigrafii vulkanitů stejné oblasti i o žulách centrálního mol-danubického plutonu.

INTRODUCTION

Geoscience Research Reports appear regularly each year and inform about some results of geological activities in the Czech Republic. The Czech Geological Survey, as an editor of this issue, thus offers to all Czech workers in Earth's sciences the possibility to publish quickly outcomes of their studies. The floor is open not only to the members of the Czech Geological Survey, but also to the University and Academy members, as well as to the geoscientists of private companies and also to private investigators. Published papers contain English titles and also short English abstracts.

The content of the Reports is thematically subdivided into the following sections:

- Geological and thematic mapping
- Regional and special geological investigations
- Geological aspects of deposition of high-level radioactive wastes
- Surface- and ground waters
- Environmental geochemistry, natural hazards
- Re-evaluation of prognostic resources of mineral raw materials

- Protection of geological localities, geological heritage
- Geological investigations abroad, cooperation with foreign countries
- Projects supported by the grant agencies.

Zdeněk Kukul
Czech Geological Survey